

Fővárosi Ítéltábla

2. Kf. 27. 009/2008/ó.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Dél-magyarországi Áramszolgáltató ZRt. (Szeged) felperesnek a Gazdasági Versenyhivatal (Budapest; hivatkozási szám: Vj-176/2001.) alperes ellen versenyügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2007. évi február hó 12. napján kelt 19.K.31.115/2006/4. számú ítélete ellen a felperes által 5. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott helyen 2008. évi szeptember hó 17. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 15.000 (azaz tizenötezer) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az illetékügyekben eljáró hatóság külön felhívására - 24.000 (azaz huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes alaptevékenysége a működési engedélyében meghatározott földrajzi területen - Magyarország délkeleti részén - villamos energia szolgáltatása. Legfontosabb tevékenységei közé tartozik a villamos energia beszerzése, szállítása, értékesítése és az ehhez szükséges elosztó hálózatok, transzformátor állomások és kapcsolódó berendezések biztonságos üzemeltetése, karbantartása és a keletkező üzemzavarok elhárítása. A felperes 2000. évben 40, 2001. évben 81 helyi önkormányzattal kötött megállapodást helyi közvilágítási szolgáltatás végzésére, mely magában foglalta a közvilágítás korszerűsítését, karbantartását üzemeltetési feladatok ellátását, valamint a villamos energia szolgáltatását is.

Jogszabályváltozás folytán 2000. évtől a közvilágítás piacán úgynevezett alternatív szolgáltatók jelentkeztek, közöttük 2001. év első felében az Első Magyar Infrastruktúra Befektetési Rt. 100%-os tulajdonában lévő KÖZVIL Első Magyar Közvilágítási Rt. (a továbbiakban: Közvil Rt.), amelyet azért hoztak létre, hogy részt vegyen az ország területén folyó közvilágítási korszerűsítési munkálatokban.

Az alperes - az ELMIB Rt. bejelentése alapján - versenyfelügyelete eljárást indított annak megállapítására, hogy a felperes a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 21. §-ában foglaltakkal ellentétben a közvilágítási piacon gazdasági erőfölénnyel való visszaélést valósított-e meg, megakadályozta vagy megnehezítette-e az alternatív szereplők piacra lépését. A vizsgálat eredményeként meghozott, 2002. évi szeptember hó 17. napján kelt Vj-176/2001/25. számú határozatában az alperes megállapította, hogy a felperes visszaélt gazdasági erőfölényes helyzetével, amikor

- a közvilágítás korszerűsítéséhez kapcsolódó kivitelezési terv jóváhagyását műszaki-biztonsági szempontokon túl tulajdonosi, üzemeltetési kérdésekben való megegyezéshez is kötötte,
- a közvilágítás korszerűsítés kivitelezéséhez csak akkor járult hozzá, ha a Közvil Rt. megvásárolja tőle a leszerelésre kerülő lámpatesteket,
- a korszerűsített közvilágítás szolgáltatás nyújtásához szükséges szerződések megkötését indokolatlanul hátráltatta,
- azokkal az önkormányzatokkal, ahol a felperes végzi a közvilágítás korszerűsítését az általánostól eltérő, olyan kedvező feltételekkel vállalta a villamos energia szolgáltatását és a hibaelhárítást, amelyeket nem kínált azoknak a településeknek, amelyek más vállalkozást bíztak meg a korszerűsítéssel,
- egyes önkormányzatokkal olyan hosszú távú teljes körű közvilágítás szolgáltatási szerződéseket kötött, amelyekben kötbér kikötésével megakadályozza, de legalábbis korlátozza az önkormányzatokat abban, hogy feljogosított fogyasztóként mástól is vásárolhassanak közvilágítási célra villamos energiát.

Az alperes egyúttal megtiltotta ezen magatartások folytatását, és a felperest 45.000.000 forint bírság megfizetésére kötelezte.

Az alperes határozatában a Tpv. 14.§-ára, 21.§-ára és 22.§-ának (1) bekezdésére hivatkozott. Rámutatott arra, hogy a közvilágítás piaca nem egységes, hanem négy részpiacot foglal

magába: közvilágítási létesítési, korszerűsítési tevékenység, közvilágítási üzemeltetési tevékenység, a karbantartás és a villamos energia szolgáltatás piacát.

Rögzítette, hogy a villamos energia szolgáltatás piacán fennáll egy regionális, jogi monopólium, amely 2003. évi január hó 1. napjától a részleges liberalizációval nyílik meg, ugyanakkor a közvilágítás korszerűsítése, karbantartása, üzemeltetése piacán már fennáll a lehetőség a szolgáltatók közötti választásra.

Megállapította, hogy a felperes a villamos energia szolgáltatás piacán a kijelölt földrajzi területen jogi monopóliumot élvez, mely megfelel a Tpv. 22.§-a szerinti erőfölényes helyzetnek, míg a további részpiacokon hagyományosan nagyon erős pozíciókkal rendelkezik, mely erejét tovább növeli, hogy a közvilágítási korszerűsítési terv elkészítéséhez szükséges műszaki adatokkal rendelkezik, és ehhez (a tervekhez) jogszabályban pontosan meg nem határozott hozzájárulása szükséges. Álláspontja az volt, hogy bár a piacok szegmentálhatók, azok szorosan összefüggnek, így ha a felperes az egyik részpiacon fennálló monopol és erőfölényes helyzetét kiterjeszti a másik részpiacra, akkor jogsértést követ el.

A kivitelezési tervek jóváhagyása kapcsán kifogásolta az olyan műszaki és egyéb módosítások eszközzésének megkövetelését, így a tulajdonosi és üzemeltetési kérdésekben való megállapodást, amelyek jogszabályból eredően nem indokoltak, illetőleg az olyan hozzájárulás megadását, amely a kivitelezés tényleges megkezdésére nem jogosít, és a piacra lépést késlelteti.

A szerződéskötés indokolatlan hátráltatása körében a felperes terhére róttá, hogy halogatta a megegyezési folyamatot a településekre vonatkozó megállapodások összekapcsolásával, a régi lámpatestek megvásárlásának megkövetelésével.

A diszkriminatív engedmények nyújtása körében - az önkormányzatokkal kötött szerződések tartalma alapján - azt kifogásolta, hogy a felperes nem hatékonysága, nem jobb piaci helyzete, hanem egyik piacon fennálló monopolhelyzete miatt adott kedvezőbb ajánlatot. Visszaélésnek minősítette, ha a felperes az áramszolgáltatásért kedvezőbb díjat kér; mintha az önkormányzat az alternatív szolgáltatóval szerződne, illetve a karbantartás, üzemeltetés során olyan minőségi és gyorsasági feltételek teljesítését vállalja, amelyet az alternatív szolgáltató felé nem teljesít.

Az önkormányzatokkal kötött hosszú távú szerződésben a felmondáshoz kapcsolódóan megállapított kötbért - annak nagysága miatt - piaclezáró hatásúnak találta.

A jogsértés szankciójának megállapításakor Tpv. 78.§-a alapján járt el és a bírság összegének meghatározásakor a felperes közvilágítási tevékenysége kapcsán realizált

forgalmat vette alapul. A jogsértést egységes cselekményként nagyon súlyosnak találta, a felperes piaci helyzete, a feltárt gyakorlat általános jellege, a fogyasztói kör mérsékelten széles érintettsége, a jogsértés továbbgyűrűző hatása miatt annak következményeit közepesen súlyosként értékelte. A felperes tudatosságára és a magatartás eljárás alatti folytatására súlyosító, míg a hasonló versenyjogi kérdés felmerülésének hiányára enyhítő körülményként utalt.

A felperes keresetében elsődlegesen annak megállapításával, hogy jogsértést nem követett el, a határozat megváltoztatását és a bírság megfizetése alóli mentesítését, másodlagosan a hatóság új eljárásra kötelezésével a határozat hatályon kívül helyezését, míg harmadlagosan a bírság mértékének csökkentését kérte.

A felperes keresetében valamennyi határozati pont tekintetében a tényállás tisztázatlanságára, a határozat indokolásának hiányosságára utalt, egészében vitatta gazdasági erőfölénnyel meglétét, a jogsértés elkövetését. Véleménye az volt, hogy egy piaci magatartás akkor minősülhet gazdasági erőfölénnyel való visszaélésnek, ha azt a vizsgált vállalkozás általános gyakorlatként folytatja. Állította, hogy valamennyi esetben indokolt feltételhez kötötte hozzájárulása megadását. A lámpatestek megvásárlásával kapcsolatosan a fentiekben túlmenően kifogásolta; hogy az alperes kizárólag a bejelentő állításait fogadta el, és jogsértőnek minősítette a felperesi tulajdont képező eszközök leszerelésével és selejtezésével kapcsolatos károk megtérítése iránti jogos igényét, és azt, hogy az alperes - hatáskör hiányában - szerződéses jogvitában foglalt állást. A szerződések megkötésének hátráltatása körében arra utalt, hogy a bejelentővel Soltvadkert, Nyáregyháza, és Dánszentmiklós, valamint Kunszállás és Fülöpszállás települések együttes kezelését határozták el. Az áramszolgáltatási piacra belépés korlátozása tekintetében kifogásolta még, hogy az alperes hatályba nem lépett rendelkezések alapján vont le következtetéseket, és az időtartamot; valamint a kötbér kikötést a pénzügyi háttér vizsgálata nélkül minősítette indokolatlannak. Jogsértés hiányában a bírság alkalmazását kifogásolta, rámutatva arra, hogy az alperes annak mértékét kellően nem is indokolta.

Az alperes ellenkérelmében a határozatában foglaltakat fenntartva rámutatott arra, hogy a gazdasági erőfölénnyel nem csak a domináns piacon lehet visszaélni, hanem az ahhoz kapcsolódó szomszéd piacon is. Kiemelte, hogy van lehetőség a Tpv. 21.§-ában nevesített eseteken túl is a jogsértés megállapítására. Vitatta, hogy csak a rendszeresen, általános gyakorlatként tanúsított magatartásokat lehetne visszaélésnek minősíteni. Az ismétlődést a

szankció körében értékelendő körülménynek tartotta. Jogsértőnek találta a lámpatestek megvételének kikényszerítését. A települések indokolatlan együtt kezelésére utalt, a diszkrimináció körében pedig elismerte, hogy határozata nem részletes, de e körben utalt az üzleti titokra és a felperes ismereteire. A liberalizáció előtt álló piacon a várható verseny akadályozását a verseny tényleges megindulása előtt is jogsértőnek találta. Állította, hogy a szerződéses viszonyokat vizsgálhatja, ha azoknak van piaci hatásuk. A hosszú távú szerződésekről megállapította, hogy azok a jogalkotási cél megvalósulását, a liberalizációt akadályozták. A hivatkozott eljárási szabályszegések elkövetésével nem értett egyet. A bíróságot jogszerűnek találta.

Az elsőfokú eljárásban a felperes indítványára szakértői bizonyításra került sor. Az igazságügyi közgazdasági szakértő összehasonlító adat hiányában a felperesnek az önkormányzatokkal kötött szerződéseit más, hasonló szerződéssel összevetni nem tudta, azonban rögzítette, hogy a felperes által nyújtott áramvásárlási kedvezmény igen kedvező volt, de az ár közgazdaságilag nem volt indokolatlanul alacsony. Közgazdaságilag indokoltnak találta a felperes azon igényét, hogy a piacra lépő vállalkozástól veszteségei pótlását, költségei megtérítését kérje. A felperes szempontjából indokoltnak látta a hosszú távú szerződések szerződéses tartamát, és a kötbér kikötését is. Megállapította azonban, hogy a Kunszállás Önkormányzatával megkötött szerződésben rögzített kötbér összege olyan tetemes, hogy túlzott mértékű biztosítéknak minősül.

A Fővárosi Bíróság 2.K.33.527/2002/22. számú ítéletét hatályon kívül helyező és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasító 2.Kf.27.171/2005/6. számú másodfokú végzés folytán eljárt elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban a felperes keresetét elutasította a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 339.§-ának (1) bekezdése alapján.

Az érintett árupiac és az érintett részpiacok meghatározásával, az azokon fennálló felperesi helyzet értékelésével egyet értett, a gazdasági erőfölény körében tett alperesi megállapításokat elegendőnek találta. Utalt arra, hogy az alperes a Tpv. generálklauzuláját alkalmazta a jogsértés megállapításakor, így nem volt köteles pontosan megjelölni a jogszabályi rendelkezéseket. Soltvadkert és Nyáregyháza esetében a gazdasági erőfölénnyel való visszaélést fennállónak találta, a kivitelezési tervek jóváhagyásának az üzemeltetés átengedéséhez, illetőleg a közvilágítási berendezések tulajdoni kérdéseiben történő

megállapodáshoz kötése miatt. Rögzítette, hogy az alperes által részletesen feltárt egyeztetési folyamat során a felperes hátráltatta a kivitelezési munkálatok elvégzését, amikor a jelölt településeket együttesen kezelte, annak ellenére, hogy Nyáregyházán kandeláber oszlopok nem voltak és mégis az ezekkel kapcsolatos vita a passzív elemek karbantartási szerződéseinek véglegesítését itt is késleltette. A felperes terhére rótt diszkriminatív eljárás kapcsán arra utalt, hogy a szakértői vélemény nem tartalmazott érdemi állásfoglalást e körben, így ezt az alperesi határozattal kellően indokoltnak találta. A Kunszállás Önkormányzatával kötött szerződés vizsgálata alapján osztotta az alperes álláspontját a tekintetben - és utalt a szakértői megállapításra is -, hogy a kikötött kötbér túlzott mértéke miatt a megállapodás piaclezáró hatású volt.

A bírságkiszabás kapcsán a Tpv. 78.§-ának (1) és (2) bekezdésére utalt és kiemelte, hogy az alperes a bírság alapját és annak összegét is mérlegeléssel állapította meg, és határozatában számot adott a figyelembe vett körülményekről, azok értékeléséről, így döntése kellően indokolt és okszerű volt.

Nem fogadta el a felperesnek a tényállás tisztázásának elmaradására és a bizonyítottság hiányára alapított érveit, mivel azt állapította meg, hogy az alperes minden, az ügy megítélése szempontjából releváns tényt számba vett, a bizonyítékokat szabadon értékelte, és döntését kellően indokolta.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet kereseti kérelmeinek megfelelő megváltoztatását kérte, mert az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényekből téves, okszerűtlen és megalapozatlan jogi következtetéseket vont le. Álláspontja az volt, hogy ha a közvilágítási piac négy részre osztható, és a részpiacok egymásra épülése nem vitatható, akkor az elsőfokú bíróság miként értékelhette az egyik piacon (a kiviteli tervek kapcsán) tanúsított magatartását (üzemeltetés biztosítása, aktív eszközök tulajdonának rendezése) indokolatlannak, azaz jogsértőnek, ha az a másik részpiac (üzemeltetés során) indokolt, azaz jogszerű volt. Hivatkozott arra, hogy hozzájárulása kereteit jogszabály sem rendezi. Állította, hogy a jogszabályban számára előírt szolgáltatási kötelezettsége szorosan kapcsolódik az üzembiztonsági és műszaki követelményeknek való megfeleléshez, így az üzemeléshez szervesen kapcsolódó aktív és passzív elemek tulajdonjogának rendezése elengedhetetlen volt. Utalt rá, hogy 2000. évi november hó 29. napján az ELMIB Rt. kereste

meg egy hosszú távú együttműködési javaslattal, mely a közvilágítás piacán való fellépés alapelveit rögzítette. E megállapodás és a jogviszonyrendszer kidolgozatlansága indokoltta tette a települések együttes kezelését eredményező eljárását. Állította, hogy a diszkrimináció nem a szerződési feltétel jogszabállyal való egybevetésével, hanem a releváns piacon értelmezhető közgazdasági helyzet összehasonlításával vizsgálható. Érvelt azzal is, hogy más a gazdasági kapcsolat, ha az önkormányzattal maga köti a létesítési, karbantartási, korszerűsítési tevékenységet, mintha erre más szerződne. A gazdasági körülmények részletes vizsgálatát és összevetését hiányolta. Ismételten állította, hogy az új szabályozás rendelkezéseire nem lehetett tekintettel, a régi szabályozás alapján - választási lehetőség hiányában - a szerződés nem lehetett piaclezáró hatású.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybehagyását kérte.

A felperes fellebbezés nem alapos.

A másodfokú bíróság a Pp. 253.§-ának (3) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és fellebbezési ellenkérelem keretei között vizsgálta és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen rögzítette, az abból levont jogi következtetése pedig helytálló volt.

Az elsőfokú bíróságnak a Pp. 324.§-a alapján alkalmazandó Pp. 3.§-ának (1) bekezdése, a Pp. 215.§-a és a Legfelsőbb Bíróság KK. 34. számú állásfoglalása szerint a kereseti kérelemben foglaltak alapján kellett az alperesi határozat jogszerűségéről véleményt mondania, míg a másodfokú bíróság az ily módon meghozott elsőfokú ítélet jogszerűségéről döntött a fellebbezés keretei között.

A másodfokú bíróság elsődlegesen azt emeli ki, hogy a piac meghatározására és a felperes gazdasági erőfölényére vonatkozó elsőfokú ítéleti megállapítások a felperes erre irányuló fellebbezésének hiányában nem vizsgálhatók. Ez okból abból kellett kiindulni, hogy a villamos energia szolgáltatás piacán monopol helyzetben lévő felperes a meglévő gazdasági erőfölényét a határozatban jelölt részpiacokra átemelte, így ezen részpiacokon tanúsított magatartásának versenyjogi értékelése igényli a szükségszerűség, és indokoltság szempontjából történő vizsgálatot.

Az alperesi határozatból egyértelműen megállapítható volt, hogy a felperest öt magatartás miatt marasztalta el az alperes, azonban a vizsgált magatartások mögött meghúzódó közös cél okán azt magatartáshalmazatként értékelte, és szankcionálta. Valamennyi, a felperes terhére rótt cselekményről egymástól függetlenül és együttesen is megállapította, hogy az sértette a Tpv. 21. §-át. Ezért a magatartásokkal kapcsolatos megállapítások jogi értékelését a másodfokú bíróság egyenként és összességében is elvégezte.

A közvilágításról szóló 11/1985. (XL30.) IpM rendelet mellékletét képező Közvilágítási Szabályzat 6. §-ának (2) bekezdése a közvilágítási kivitelezési terv jegyzői jóváhagyásához igényli az érintett közcélú villamos energia szolgáltató előzetes hozzájárulását. Arra helyesen utalt az alperes és az elsőfokú bíróság is, hogy a jogi szabályozás az előzetes hozzájárulás tekintetében szűkszavú. A szabályozási környezet alapján azonban az kétséget kizáróan megállapítható, hogy ez a hozzájárulás egy műszaki, biztonsági megfelelés tekintetében kért szolgáltatói szakmai vélemény. Ennek megadása a benyújtott igények, tervek és a vonatkozó jogi szabályozás, valamint a műszaki lehetőségek egybevetését jelenti. Ez okból ennek a hozzájárulásnak a megtagadására, feltételhez kötésére csak műszaki, biztonsági szempontoknak való megfelelés érdekében van lehetőség.

Az nem kétséges, hogy a közvilágítás aktív elemei tulajdoni viszonyainak a rendezése is szükségessé válik az alternatív szolgáltatók belépésével. Ezen polgári jogi megállapodásnak azonban nincs köze a Közvilágítási Szabályzat 6.§-ának (2) bekezdése alapján kiadandó előzetes hozzájárulás során vizsgált körülményekhez, így a kivitelezési tervhez való közcélú villamos energia szolgáltatói hozzájáruláshoz sem. Ez okból ténylegesen a monopol piacról átemelt erőfölényével élt vissza a felperes akkor, amikor az alperes által feltárt esetekben (mind a tervekhez, mind a kivitelezéshez) a hozzájárulás feltételül szabta a tulajdoni kérdésekben való megállapodást, megsértve ezzel a Tpv. 21. §-ában foglalt tilalmat.

A fentiek miatt tévesnek és szükségtelennek találta a másodfokú bíróság a tulajdonosi minőségre figyelemmel annak vizsgálatát, hogy ez a felperesi magatartás gazdaságilag indokolt és racionális volt-e. Ennek, a magatartás jogszerűségének megítélése szempontjából nem volt jelentősége. Ez okból hagyta figyelmen kívül a perben beszerzett szakértői véleményt is.

A kiviteli tervek jóváhagyása a másodfokú bíróság álláspontja szerint egy tekintet alá esik a közvilágítás korszerűsítéséhez való hozzájárulással, ahol a felperes - mint az előbb említett esetben is - kizárólag műszaki, biztonsági feltételeket állíthat és tulajdonosi megállapodástól, továbbá üzemeltetésben való megegyezéstől nem teheti függővé annak megadását. A felperes mindkét esetben az adott területen szakmai kompetenciával rendelkező társaságként jár el, hozzájárulását szakismerete és egyedüli szolgáltatói helyzete indokolja, így más irányú (tulajdonosi) érdekeit e körben nem érvényesítheti.

A szerződéskötések indokolatlan hátráltatása jogsértés körében a másodfokú bíróság arra utal, hogy a felperest terhelte a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése alapján annak igazolása, hogy az alternatív szolgáltatóval és az érintett települési önkormányzatokkal a települések (Soltvadkert, Nyáregyháza, Dánszentmiklós) együttes kezeléséről megállapodtak, azt együttesen elhatározták. A felperes ezen bizonyítási kötelezettségének sem az első-, sem a másodfokú eljárásban nem tett eleget, amit a terhére kellett értékelni. Ellenkező bizonyítás hiányában önmagában az a tény, hogy egy adott település (Nyáregyháza) tekintetében a karbantartási megállapodás megkötése a nem létező kandeláber oszlopokkal kapcsolatos vita miatt húzódik, elegendő annak megállapításához, hogy a felperes hátráltatta a szerződés megkötését.

Az alperes a hosszútávú szerződésekkel kapcsolatosan tett megállapításait két csoportba osztotta.

Egyrészt kifogásolta a felperes diszkriminatív eljárását a vele teljes körűen, illetve részfeladatokra szerződő önkormányzatokkal szemben. Ezen belül is azt róta a felperes terhére, hogy az áramdíjból, mint hatósági árból csak a vele teljes körű közvilágítási szerződést kötő önkormányzatoknak biztosított árengedményt, illetőleg ennek megfelelően eltérő vállalásokat tett a hibaelhárítás határidejére.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az áramszolgáltatói piacon monopolhelyzetben lévő társaságok akkor tanúsítanak jogszerű magatartást, ha a fogyasztóikkal való szerződés során az egyenlő elbánás követelményének eleget tesznek, és csupán abból a szempontból nem tesznek különbséget a szerződő partnereik között, hogy ki és milyen terjedelmű egyéb, kapcsolódó feladattal (korszerűsítés, üzemeltetés, karbantartás) bízta meg őket. A Magyarország délkeleti részén lévő települési önkormányzatok csak és kizárólag a felperestől

tudják beszerezni a kötelező önkormányzati feladat (közvilágítás) ellátásához szükséges villamos energiát, így kiszolgáltatott helyzetükből adódóan a felperesi dominancia a szerződéses kapcsolataikban fennáll. Ha a felperes a kapcsolódó részpiacokon ellátandó feladattal való megbízása alapján tesz különbséget, akkor nem a piacszemponitú és gazdaságilag indokolt módon jár el, azaz diszkriminatív módon megkülönböztet, amely a gazdasági erőfölénnyel visszaélést eredményezi. Ugyanez a megállapítás érvényes a hibaelhárítási vállalások közötti eltérésekre is.

A bosszútávú szerződések másik irányú vizsgálata során az alperes az egyedi szerződés kapcsán a kötbér eltúlzott mértékét kifogásolta.

A másodfokú bíróság álláspontja is az volt, hogy önmagában az nem kifogásolható, hogy a felperes a megkötött szerződésekben a szerződés időtartamát 15 évben határozta meg, azonban a szerződés szerűen biztosított felmondás esetére kikötött kötbér - szakértő által is kifogásolt - eltúlzott mértéke egyértelműen a szerződéses jogviszonyban maradásra készítette az önkormányzatokat, amely a várható piac liberalizációra is figyelemmel, piaclezáró hatású volt.

Nem értett egyet a másodfokú bíróság azzal, hogy a versenyjogi elmarasztaláshoz egy cselekmény nem elegendő, ahhoz a jogsértő általános gyakorlat megállapítása szükséges. A verseny-törvény rendelkezéseiből ez a jogi okfejtés nem következik, erre a felperes sem hivatkozott, továbbá a versenytörvény preambuluma szellemében eljáró versenyhatóság köteles megakadályozni minden olyan tevékenységet, amely a piaci verseny fenntartásához fűződő közérdek érvényesülését akadályozza. A piaci verseny akadályát egy szerződés is képezheti. Ezen túlmenően az is nyilvánvaló, hogy a települési önkormányzat kötelező közfeladatának ellátása körében érvényesülő verseny akadályozása a közérdeket, a település lakosainak széles körét érinti, így egy cselekmény is kellő súllyal bír.

Mindezen túlmenően az alperes egy felperesi cselekvéssorozatot vizsgált, annak egyes elemeit minősítette és ezzel egyidejűleg képet kapott a felperes üzletpolitikájáról is, amely alapján alappal vont le azt a következtetést, hogy a felperes a kiviteli tervekhez adandó jóváhagyástól egészen a szerződéskötésig fennálló és átemelt monopolhelyzetét kihasználva, gazdasági erőfölényét érvényesítve mindent elkövetett annak érdekében, hogy az alternatív

szolgáltató piacra lépését megnehezítse, akadályozza. Ez a magatartás részeiben és egészében is versenyjog sértő volt.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy az alperes az ügy megítélése szempontjából releváns tényeket és körülményeket feltárta, a levont jogi következtetéseit kellően indokolta és azok a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek megfeleltek, így jogszerűen marasztalta el a felperest a gazdasági erőfölénnyel való visszaélés miatt a Tpvt. 21.§-a alapján.

A jogsértés elkövetése miatt az alperes a Tpvt. 78.§-ának (1) és (2) bekezdése alapján alkalmazhatott a felperessel szemben bírság szankciót. Ahogy erre az elsőfokú bíróság is helytállóan rámutatott, az alperes a szankció alkalmazása körében mérlegelési jogkörében járt el és állapította meg a bírság összegét. A felperes olyan érvet nem vonultatott fel, amely az alperesi mérlegelés okszerűségét, jogszerűségét cáfolta volna, így a másodfokú bíróság az alperesi jogi álláspont maradéktalan elfogadása mellett a bírság mérséklésére okot nem látott, mivel az alperes határozatát e részében kellően indokoltak, alátámasztottnak és okszerűnek találta, a mérlegelés során vizsgált körülmények értékelésével egyet értett.

A fentiekre figyelemmel a másodfokú bíróság a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helybehagyta.

A Fővárosi Ítéltábla a sikertelenül fellebbező felperest a Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes másodfokú eljárásban felmerült költségeinek megfizetésére, míg a fellebbezési illeték viseléséről a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján rendelkezett.

B u d a p e s t, 2008. évi szeptember hó 17. napján